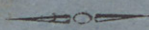

779115

Handwritten mark

MÉLTÓSÁGOS
 NAGY-KÁROLYI GRÓF
KÁROLYI GYÖRGY ÚR
Ő NAGYSÁGÁNAK,
 TEKINTETES NEMES
 CSONGRÁD VÁRMEGYE
FŐ ISPÁN - HELYETTESI SZÉKÉBE,
 1839-dik ÉV' PÜNKÖST HAVA' 2-kán
SZEGVÁRT
 TARTOTT KÖZGYŰLÉSSEN
 TÖRTÉNT,
 BEIGTATÁSA ALKALMÁVAL
 MONDOTT
BESZÉDEK.

S. Desffy Antal írta.

1

KÁ

MÉLTÓSÁGOS
NAGY-KÁROLYI GRÓF
KÁROLYI GYÖRGY
ÚR,

KÁROLY, ERDÓD, BÉLTEK, ECESED, FÜZÉR, RADVÁNY, CSONGRÁD,
MEGYER, SURÁNY VÁRAK' 'S URADALMAK' ÖRÖKÖS URA,
Ő CSÁSZÁRI ÉS APOSTOLI KIRÁLYI FELSÉGE'
ARANY KULCSOS HÍVE

Ő NAGYSÁGÁNAK

TEKINTETES NEMES

CSONGRÁD VÁRMEGYE

FŐ ISPÁN-HELYETTESI SZÉKÉBE

1839-dik ÉV' PÜNKÖST HAVA' 2-dikán

SZEGVÁRT

TARTOTT

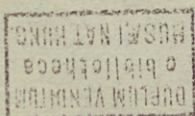
KÖZGYŰLÉSEN TÖRTÉNT BEIGTATÁSA'

ALKALMÁVAL MONDOTT

B E S Z É D E K.

S Z E G E D E N,

NYOMATOTT GRÜNN JÁNOS' BETŰVEL.

MELETŐSÉGOS

IRÁNY-KAROLYI ERŐS

IRÁNY-KAROLYI ERŐS

U. R.

IRÁNY-KAROLYI ERŐS

IRÁNY-KAROLYI ERŐS

IRÁNY-KAROLYI ERŐS

IRÁNY-KAROLYI ERŐS

IRÁNY-KAROLYI ERŐS

IRÁNY-KAROLYI ERŐS

IRÁNY-KAROLYI ERŐS

IRÁNY-KAROLYI ERŐS

IRÁNY-KAROLYI ERŐS

IRÁNY-KAROLYI ERŐS

IRÁNY-KAROLYI ERŐS

IRÁNY-KAROLYI ERŐS

IRÁNY-KAROLYI ERŐS

IRÁNY-KAROLYI ERŐS

IRÁNY-KAROLYI ERŐS

Ő Méltósága Gróf és Fő Ispán-Helyettes Úr — a' köz Tiszteletnek nyilvánítására, egyszersmind — magas rangját 's Személyét illető — alázatos meghívására Eleibe — a' Derekegyházi Kastélyba — kirendelt Küldöttségnek kíséretében — Szegvár Helységbe — a' Megye' Köz Hazához — mozsarak' dörgő ropogásai — és az öszve sereglett Sokaság' harsogó Éljen! kiáltásai között — Pünköszt Hava' 1-sőjén estveli 6. óra után — a' felvezető lépcsők' aljánál fogadtatva — megérkezvén: — Hivatalos Szállása' Lakó-Szobáiba lépteit nyomban követte Küldöttség' Elnöke — Tekintetes Rendszerinti Al Ispán Horgosi Kárász Benjámin Úr — által következő beszéddel idvezeltetett:

Méltóságos Gróf,

Fő Ispáni Helytartó Úr!!

Felséges Koronás Királyunk' Kegyelmes Leírásából Méltóságos Tajnai János Úrnak Árva Vármegyei Fő Ispánságra lett elő léptetésével hálás érzéssel értették e' Megye' Rendei a' meg ürült Fő Ispáni Helytartóságnak Méltóságodra lett ruháztatását. — Nem érintvén ugyan is Méltóságod' Magas születését, melly lelki műveltsége' párosulásával személyes érdemét még inkább emeli, — de elsem is halgathatván Méltóságodnak a' Haza' oltárán diszló szép' tetteit, mellyekkel az egész Haza' szemeit magára vonta, Kegyelmes vala Felséges Királyunk Méltóságodat nekünk mint egy vissza adni, és különösebben is Csongrádvá tenni. —

Ha Méltóságodnak csak imént érintett szép tulajdonival öszve kapcsolt ösméretes buzgó Hazafiúságát tekintem, én ki hivatalos állásom szerint olly' szerencsés lehetek az itten egybegyűlt Rendei' érzelmeit nyilvánítani, bátran mondhatom, hogy Kegyelmes Királyunk szívünk' vágyait édes meglepetésünkre

teljesítette, mert teljes bizodalommal hisszük, hogy Méltóságod dicsó Ősei, és kedves emlékezetű Testvérének nyomdokit követvén, korunk' kívánatait a' Törvényes előhaladás' útján szelid Kormányjával ápolni és előmozdítani fogja. —

Midőn tehát ez alkalommal Méltóságodat díszes Hivatala' elfoglalására a' legnagyobb tisztelettel meg kérnénk, nincs egyéb hátra, mint azon tiszta és buzgó kívánatunk; hogy a' Mennyei Gondviselés Méltóságodat ezen új hivatalos pályájára, Felséges Urunk' hív szolgálatja' teljesítésében, Hazánk' java' és Megyénk' előmenetelén elő segítse és éltesse! !

Mellyre Ő Méltósága — szíves megtiszteltetésének kedvesen fogadását — nyájasan kegyesen 's érzékenyen — és e miatt többször fenhangzott Éljen! által meg — meg — szakasztva — elszavalt ékes beszédében kinyilatkoztatni méltóztatott.

Pünköst Hava 2-kán a' Helybeli Templomban végzett buzgó ájtatoskodás után — a' Köz Gyülési Teremben szokatlan nagy számmal — összegyűlt Tekintetes Karok és Rendek közül — Ő Méltóságának alázatos megkérése végett kineveztetve — ezen díszes megbízatásban — eljárásából vissza tért nagy tekintetű fényes Küldöttség — Ő Méltóságának — a' köz meghívás kedvesen fogadását, 's azonnali megjelenése iránt tett Kegyes ajánlkozó ígérteét jelentvén: — Tisztelt Ő Méltósága csak hamar megérkezett, és az első meglátásra egyszerre kiömlött 's szünni nem akaró — Éljen! örvendező kiáltásai között — Kormányzói Székét elfoglalván: — eme' — Lélekig ható Lelket indító 's annak felemelkedését gerjesztette beszédet szólotta — az ékes kifejezésekkel mély gondolatokkal — meg indított — 's több helyeken és ízben — állandó halgatást nem tarthatva — öröm érzésüket szíves Éljen! hangoztatásában nyilvánította Tekintetes Karokhoz és Rendekhez: —

Tekintetetes Karok és Rendek!

Allo! A' megfoghatatlan menyei gondviselés' művének tekintem hálás lélekkel: hogy törvényes Uram és Királyom velem is parantsolni, és tsendes házi körömből kiszólltván, ezen Tekintetes Nemes Csongrád Vármegyének Főispáni

tisztét legkegyelmesebb bizodalmanak teljességéből, helytartólag reám ruházni — egyszer'smind pedig kegyelmes megbizásával nekem alkalmat és utat mutatni méltóztatott: hogy elhunyt őseimnek nyomdokait híven követve, minden erőmet, tehetségemet, 's részint honn részint a' külföldön is gyűjtögetett ismereteimet és tapasztalimat jobbágyi hódolattal tisztelt jó Királyomnak — és forrón szeretett édes Magyar hazámnak szolgálatjára, javára, dicséere — száz ezernél több ember- és polgártársaim' személyi és vagyoni bátorságának, békes megmaradhatásának 's a' mi ezekből múlhatatlanúl önként következik, jólétének és földi boldogságának eszközlésére és fentartására szentelhessem. —

Úgy vagyon Tekintetes Karok és Rendek; és a' tapasztalás valósággá érlelé bennem is azon eszmét: melly szerint a' haza minden fijaitól, és annál méltóbb joggal kívánhatja-meg, hogy köz hivataloknak viselésétől magukat el ne vonják: mennél több jó teteményeiben részesülnek; — 's hogy az annak javát hő kebellet buzogó hazafi előtt nyitva álló több utaknak egyik legbiztosabbika az Országos hivataloknak viselése; mert ezeknek segedelmével közelebb és bizodalmasabb helyzetbe állíttván a' hazátul és nemzettül — alaptörvényeink szerint is — külön nem gondolható törvényes fejedelméhez, ennek felséges atyai színe eleibe hazafiúi tiszta indulatú őszinteséggel viheti és terjesztheti polgártársainak' szükségeit és törvényszerű kívánatait. — — Jobbágyi hódolattal és engedelmességgel vettem annál fogva én is legkegyelmesebb Urunk 's Királyunknak, polgári egyik fő kötelességem' teljesítésére serkentő és kötelező parantsát, — mert azt egyszer'smind édes hazám' kedves szózatjának tekintettem; — melly is valamint számos törvényekben egy részről fejedelmeinket az országos hivatalokba tsak hazafiaknak állítására utasít: úgy más részről azoknak elvállalására és viselésére minden hazafit kötelez; mintha világos szavakkal azt is mondaná: hogy köz hivatalok' pályáján lehet fejedelmünknek, hazánknek és polgártársainknak közös érdekeit, javát és boldogságát legbiztosabban és sikeresebben munkálnunk; — — mert valóban felkellene bomlani mind azon köteleknek, mellyek polgári társaságunkat és édes hazánkat eddig fentartották, és vagy Önkény, vagy alkotmányunkat és szabadságainkat veszélyező zavar foglalná-el Országos szerkezetünknek és a' mindeneket öszvetartó jó rendnek helyét: ha mindenki az Országos és köz hivataloktul magát félre vonná. — —

Hazafiúi elszántsággal hódoltam azért törvényes Uram' és Királyom' felséges szavának és akaratjának; — — 's midőn kegyelmes kineveztetésem' megér-

tésének első pillanatában minden környülményeket és viszonyokat gondosan áttekintenek és egybevetetegetnek, megdöböntt lelkemet tsak az nyugtathatta- és vigasztalhatta - meg: hogy él még a' Magyarok' hatalmas Istene, ki tiszta jó szándékimban és ügyekezeteimben elősegíteni fog mindenkor; — hogy áll még édes hazámat és nemzetemet nyolcz századokon keresztül gyakran végenyészettel is fenyegette veszélyekben, épen megtartotta ősi alkotmányunk, mellyet, mint nemzeti Palladiumot, utódinak sértetlenül általadni minden igaz magyarnak törvényes kötelessége; — hogy felséges jó Királyom éppen azon Nemes Megyének kormányát adá kezembe, melyhez polgári kötelességeim legméltóbb joggal lekötnek; 's mellynek síkjain állitván fel, a' harcok' fárasztó munkájitól megpihent kaczagányos Óseink ma is fenálló országos rendszerünket, és alkotván a' legelső törvényeket: a' Magyar törvényhozás' ezen klaszikai földének Tekintetes Kariban Rendeiben és tisztviselőkarában törvényes Királyunkhoz hű alattvalókat — édes hazánkat, ősi szép szabadságainkat és törvényeinket szerető lelkes hazafiakat — jó indulatú őszinte barátokat és tanácsadókat — a' fejedelem', haza' és megye' közös java iránt egyaránt buzgólkodó munkás tisztársakat fogok minden időben és alkalommal találni és tapasztalni; — — és ezeknek komolyabb megfontolására, aggodalmimmal egyetemben — a' Napnak hőbb sugáraitól elenyésző ködként eltűnnek a' bizodalmatlanságnak, visszavonásnak és ellenszegülésnek rémalakjai is, mellyek hivatali terhes pályámon — utamba állani fenyegetődzőleg — a' távolbul mutatkoztak. — —

És ezen, lelkemet megnyugtató érzelmekkel eltelt szívvel köszöntelek én ma Tégedet — termékeny mezeidet tekintve az anya természetnek is kedvence édes hazámnak egyik szép része áldott Csongrád; — üdvözellek titeket Csongrádnak e' szent helyen egybegyülekezett Tekintetes Karait és Rendeit — úgy jelen nem lévő békes jó lakosait. — — Fogadjátok ezentúl egyedül boldogságtokért buzgó kormányzótoknak első üdvözlését. — —

De, hogy törvényes Uram' 's Királyom' kegyelmes parantsolatjának eleget tenni siessek, egyszersmind pedig a' kormányomra bízott kedves Megye' boldogságának tetleges munkálkodásához hová hamarébb kezdhessek: im' bemutatom felséges urunknak, kineveztetésemet magában foglaló, Királyi függő petsétes adomány levelét, és kész vagyok a' parantsolt eskünek is letételére. *(itt által adatott a' Kegyelmes Adomány Levél, és*

Fölvastatván, következett a' hitletétel.

Eljutottak már tiszta lélekkel elmondott eskümnek végső szavai is a' Magyarok' nagy Istenének szent színe eleibe, — 's én e' pillanatban legerősebb kötéssel vagyok Csongráddal és hű Magyarjaival egybekapcsolva, — — Azon nagy Isten, ki előtt szíveinknek legtitkosabb rejtekei is tárva vagynak, látja: hogy esküm nem pusztá hangként reppent-ki ajkaimon 's hallható szavaim csak viszhangjai lelkem' érzeteinek és vágyainak — — Neked áldott Fejedelmem — neked édes hazám — neked kedves Csongrádom lesz ezentul minden gondom, erőm és tehetségem, sőt a' szükség esetében életem is szentelve; — mert én titeket mint igaz Magyar szentséges törvényeink' utasításánál fogva is egymás nélkül gondolni — egymástul elválasztani nem tudlak; — — és főispáni díszes székemből, mellyet törvényes Királyom' kegyelmes parantsolatjára, törvény szerint illető minden jogaival és hatalmával egyetemben — bévett szokás szerint — ezennel elfoglalok, nyilvánitom ezen fényes és mélyen tisztel gyülekezet előtt azon legforróbb ohajtásomat: Éljen Felséges V. Ferdinánd jó Királyunk!!! — —

Tekintetes Karok és Rendek! Szerettem a' jót, az igazat és valót, — és ezeket szomjas lélekkel kerestem mindenben és mindenütt; — — szerettem Királyomat és hazámat igaz magyar lelkemből, és mindkettőnek javát és dízét tehetségem szerint előmozdítani ügyekeztem mindenkor; — 's ebből áll eddig minden érdemem. — — — Ha korlátolt emberi elmém nem találta is el mindég az alkalmas és biztos utat — 's jámbor ügyekezeteimnek a' következés — úgy a' mint gondoltam és szívből ohajtottam — nem talált is mindenben megfelelni: lelkiismeretem nem kárhoztat, mert szándékom tiszta és jó volt örökké; — — 's itt az idő: hogy elmélkedéseimnek, fáradozásimnak és tapasztalatimnak következményeit a' Tekintetes Karokkal és Rendekkel is magyar őszinteséggel, barátsággal és lehető rövidséggel közöljem. — —

Isten az embert szabadságra teremtette ugyan, de egyszersmind társaságra is; a' társaságos élet pedig törvényt, rendet és igazgatást kíván és hoz magával mert ezek nélkül a' szabadság szabadosságá fajulván - el, egy társaság sem állhat - fenn; — — 's ha az emberiségnek — tsaknem böltsőjéig vissza térve — évkönyveit illő figyelemmel megvizsgáljuk, azt fogjuk találni: hogy a' természeti szabadság' állapotjában éltt embereket személyi és vagyoni bátorságuknak megszerzése és biztosítása kényszeríté társaságokba össze állani. — — E' kettő tehát

— és más nem is lehet — egyedüli ezélja minden társaságnak; egyedüli feltétele minden, akár nagyobb akár kisebb társaságba összeállottak' jólétének és földi boldogságának; — — és mivel ezen boldogság' érzetének és valóságának bizonyossága a' társaság' egyes tagjainak megelegültségében és belső nyugalmasában tünteti - ki magát legbizonyosabban; szentségtörő kezekkel dulakodnék az édes hazájának szívében: ki akár szóval akár tettel ember-és polgártársait megelegedetlenekké tenni és lelkinyugalomtól megfosztani akarná: — mert ezeket soha többé vissza nem adhatván — egy egész nemzeteket tenne minden veszedelmek', viszontagságok' és nyomorúságok' martalékjává. — — —

Élnek a' Nemzetek és Statusok is; mert élő egyes emberekből állanak össze — 's többeknek, mellyeket ma tsak a' történetírók' hagyományaikból ösmernünk, elenyészte ellenmondhatatlanul bizonyítja ezt. — Vannak tehát a' Nemzetek' és Statusok' életének is bizonyos szakai, 's ezek, lényegükre, sajátságukra és következményeikre nézve mindenben hasonlók azon egyes emberekéihez, kikből összeállanak. — — Boldog és virágzó azon Nemzet és Status: melly legkésőbbben öregszik meg; — szánandó és boldogtalan: melly elaggulásának — gondatlan lépésekkel — önmaga rohan hanyathomlok eleibe. — —

Nem szükség a' világ' évkönyveibe messzire visszatérnem; tsak édes hazánknak ez előtt harminczadik évi történeteire és viszontagságaira tekintsünk vissza, 's tapasztalni fogjuk: hogy hódítók nem tsupán nyelvének, hanem és leginkább szokásainak, polgári szerkezetének és törvényjeinek meghagyásával szokták a' meghódított nemzeteket biztatni 's magukhoz édesgetni; — és ez, legmeggyőzőbb bizonyossága annak: hogy valamely nemzetet anyanyelvével — mint megismértető egyik külső fő jelével egyetemben — Nemzeti characterre — polgári szerkezete — szokásai és törvényei teszik és tartják is fenn. — — Ezeknél ugyan is mi egyéb tartotta eddig fen, és köti Tyrol és Schweitz lakosait hazájuknak hőlepte havasaihoz olly erősen bár anyanyelvüket más honban is feltalálhatják? — — A' valódi haza szeretet és hazafiság tehát nem egyedül tsak anyanyelvünknek, hanem ezzel egyetemben nemzeti sajátságos characterünknek, szokásainknak, alkotmányunknak, polgári Országos szerkezetünknek, törvényeinknek és ezeken alapúlo szabadságainknak betsülésében, szeretetében, és sértetlen fentartásukra törekvő buzgalmunkban áll; mint mellyek tsak együttvéve tartották - fel eddig is édes hazánkat és nemzetiségünket. — — — Tehát törvényeinket soha szemünk elől el nem tévesztvén, és — — mint eldődink is mindenkor tették vala —

gondos előrenézéssel a' javítandókat, jelen valódi szükségünkhöz vagy hasznunkhoz képest, vigyázó kezekkel csak igazítgatván; — ügyekezünk Tekintetes Karok és Rendek szép anyanyelvünkkel egyetemben — hazánkkal és nemzetünkkel egykorú országos rendszerünket és alkotmányunkat, sarkalatos törvényeinket, szabadságainkat és törvényes szokásainkat is — a' mind ezek mellett gyakran vért izzadott Őseinktől átvett eredeti tisztaságukban és lényeges épségükben megőrizni, megtartani és unokáinknak is általadni; — — mert csak így leszünk mi mindenkor Magyarok — és egy nemzet se veheti fel — sőt meg se szeretheti — valamely idegen Nemzetnek szokásait, alkotmányát és törvényeit: mi előtt a' magáéit — ön magával egyetemben — teljesen meg nem útálta és vetette; — — ez pedig, ugyantsak törvényeinknek figyelmeztető intéséhez képest mindenkor tsalhatatlan jele közlő hanyatlásának; — a' gondatlan utánozás — valamint emberben, úgy nemzetben is csak a' gyermek és sirhoz közelgető aggkornak lévén tulajdona — —

Vessünk csak békés hazánkból egy rövid tekintetet a' külföldre; és véres betűkkel fogjuk fel jegyezve látni: mint lakolnak némely szerentsétlen országoknak polgárjai — örökös nyugtalansággal, életjüknek és vagyonaiknak bizonytalanságával küzdve — élet és kereset módjuktól sőt házi ártatlan örömeiktől is megfosztva — azért: hogy tsalóka teoriák után könyelműleg indulván, ősi alkotmányaiktól, szokásaiktól és törvényeiktől — mellyeknek oltalma alatt századokig boldogok voltak — eltávoztak; — 's mennyire vezettettek és yettettek-el a' társaságos életnek alapelveitől és azokban gyökerezett földi boldogságtól? — —

Elmondott esküm egyébaránt előmbé — vagy is, mivel a' Tekintetes Karokkal és Rendekkel már legszorosabban egyesített 's magamat külön nem választhatom — előnkbe adja — igen-is törvényszerű — kötelességeinket. — — Törvényes Királyom ugyan is midőn azt kívánja meg tőlem: hogy barátjainak barátja, ellenségeinek pedig ellensége — vagy magyarán mondva, hozzá hív legyek; csak arra emlékeztet és int: mire Őseink vérrel petsételtt esküjökkel már elkötelezték, midőn Asia' rengetegeiből Atilla' Országának felkeresésére kiindultak vala; és ez Királyom — hogy szent koronánknak jussait és jövedelmeit védelmezzem: ez hazám — — hogy édes hazám' minden rendű polgárainak igazit, szabadságait és jussait védjem és fentartsam, ez hazám'fiai iránt tartozó szent kötelességem — eskü nélkül is; — és teljesen meggyőződve lévén, hogy ezekre nézve valamennyien egy értelembe vagyunk; vétkeznék a' Tekintetes Karok és Rendek

ellen, ha itt nyilván is ki nem jelenteném: hogy, mint törvényes Királyunkhoz hű Magyarok, hazafiúi készséggel és szép egyetértéssel fogjuk is minden időben Fejedelmünk, Hazánk és önmagunk iránti kötelességeinket teljesíteni. — És ezen szívemelő tudatnál fogva, nintsen egyéb hátra igen bizodalmas azon kérésemmél: hogy a' Tekintetes Karok és Rendek gyenge ügyekezeteimet, hosszas tapasztalástul érlelte bölts és őszinte tanácsaikkal, 's hazafiúi lelkes közremunkálásukkal mindenkor elősegíteni méltóztassanak. — —

Ezekre kérlek Titeket is — Megyebeli Tekintetes Tisztikar — e' mai naptul és polgári százados szervezetünknel fogva hivatalbeli kötelességeimnek teljesítésében munkás segédim — gondjaimban osztozó és bajaimban résztvevő kedves tisztársaim; — kiket törvényes Urunk' és Királyunk' parantsolatinak, valamint a' Megyei köz határozatoknak gyors és pontos végrehajtására — az igazságnak részrehajlatlan kiszolgálására — nemes társaink' jussainak — az adózó népnek — és jórendnek fentartására, 's eképp' Megyénk' boldogságának munkálására és előmozdítására a' köz bizodalom mellém állított. — Tántoríthatatlan hűség és szeretet a' Fejedelem, Haza és Törvény iránt — költsönös bizodalom, tisztelet és egyetértés tartsa össze mindenkor és díszesítse alkotmányos testületünket; — így, egyesült erővel legyőzvé minden nehézségeket és akadályokat, törvényes Királyunknak kegyelmes tettszését és meglegedését — Hazánknek, Megyénknek sőt késő utódinknak is boldogító áldását megnyerendjük.

Recta tu eri lévén Felsőges Királyunknak választott, és nemzeti alkotmányunknak, polgári szervezetünknek, szabadságainknak és törvényeinknek mindenkori sértetlen megtartását biztosító jelszava; — őszinte bizodalommal és tiszta hazafiúi jó indulattal kérem végre a' Tekintetes Karokat és Rendeket: hogy mi is minden tetteinkben és határozásainkban szentséges törvényeinknek rendeleseit — köztanácskozásainkban pedig, az ezekben annyiszor ismételve parantsolt mérsékeletet és komolyságot tartsuk-meg; — mellyeket mintegy végrendeleti örökségül hagytak nekünk számtalan viszontagságokon keresztül mentt őseink; — 's melyek valóban méltó hagyományok olyan dicső ősökhez, millyenek a' mieink voltak, és méltók annál fogva hű követésre és megtartásra is. — Mert csak a' törvény Tekintetes Karok és Rendek azon hű barát: a' ki minden szerentsétlenségünkben mellettünk áll, — híven őriz és minden veszélyek ellen védelmez is bennünket, míg önmagunk tőle el nem távozzunk; — — — a' törvény azon bölts barát: kinek szíves tanácsát és utasításait követve, a' biztos utat soha el

nem téveszthetjük — és távul maradván mindenkor a' heveskedéstől és indulatoskodástul — mellyek a' köz 's azért mindég nagy érdekű dolgoknak folytatásához szükséges hideg megfontolást kirekesztik — sem valaha megbánandó túlságokra, sem míveltebb lelkekhez nem illhető kitsapongásokra nem fogunk elragadtathatni; — sőt tapasztalni fogjuk Tekintetes Karok és Rendek teljes megelégedésünkkel: hogy követvén törvényeinket, midőn egy részről koronás Királyunknak megadandjuk, a' mi az övé: más részről mi is meg fogjuk kívánhatni — és bizonyosan nyerni is — mi törvény szerint a' mienk; — és a' törvényes kötelességeink ezen költsönös teljesítésében fogjuk minden időben találni alkotmányunk', szabadságaink' és törvényeink fentartásának, valamint igazságos sérelmeink' és bajaink' orvoslásának is legbiztosabb Alapját; — vagy, ha a' kényszerítő szükség azon kellemetlen kötelességet találná is tőlünk megkívánni: hogy jussainknak fentartása végett ellen felmutatásokat tenni kénytelenítessünk: — tenni fogjuk azokat törvényszerűleg és törvényeihez híven ragaszkodó Magyarhoz illő komolysággal — tenni fogjuk, örökké hű Magyarokhoz illő azon nemes őszinteséggel: — mellyből egy részt törvényes Királyunk iránt köteles jobbágyi hódolatunk és határtalan tiszteletünk, — más részt pedig, egyedül alkotmányos szabadságainknak és jussainknak megtartására törekvő hazafiúi tiszta jó indulatunk czáfolhatatlanul ki tűnend. — —

Eleget tévén e' szerint legkedvesebb kötelességeimnek, és követve hamvákban is tiszteletes őseinknek szép szokását, végzem beszédemet, ezennel ismételt, legforróbb 's ugyan azért csak magammal együtt elenyészendő ohajtásimmal: — a' Magyarok' Nagy Istene éltesse és oltalmazza hazánknak kegyelmes Attyát, ditsőségesen országló V. Ferdinánd' jó Királyunkat, és az egész uralkodó Felséges házat; — — éltesse országos tisztviselőinknek Nestorát, Cs. Kir. örökös Főherczeg Jósefet, hazánknak szeretve tiszteltt bölts Nádorát; — — tartsa meg és virágoztassa édes Magyar hazánkat, Nemzetünket és ezen Nemes Megyénket; kiknek is egyetemes boldogságáért buzogni végleheletemig meg nem szűnök. —

Melly Lélek — 's. Szív indító — nagy fontosságú Beszédet — az el' bájolt köz érzés' — nem türtöztethető — élénk fenhangzása követvén: a' mint a' darab ideig tartott örvendezés' nyájas kizűdulását — majd csendesség váltotta fel — Megyei Fő Jegyző Kaszap Mihály Úr — Gróf 's. Fő Ispáni Helytartó Úr Ó Méltóságát: — Tekintetes Nemes Csongrád Vármegye' Karjai', és Rendek' neveken és képekben — ime' beszéddel idévezlette és Tisztelte.

*

Méltóságos Gróf

Császári 's Királyi Arany Kulcsos, és Fő Ispán Helyettes Úr!

Egy boldogító szende érzés foglalja el Szívünket, hasonló a'hoz, melly a' remegések között, de még is szerencsésen kiállott tenger-yészi hányattatás után biztos rév partra menekvőnek feszült keble' dobogásait olly' édes szüntetéssel nyugtatja le: — öröm — kettőztetett öröm érzés ez, hálával a' legmélyebb öszve olvadva, 's a' legtisztább kútfőből felbuzongva.

Ha — nagyért fenségesért, millyent csak a' leghevesebb képzet teremthet, esengő óhajtás' teljesülte hozott valaha enyhítő szert egy elfogúlt kebelnek: — úgy valóban — a' köz Testületek' sorsa hasonlítható lévén egyesekéhez, kikből azok alkotvák — midőn Felséges Királyunk Méltóságodat, és épen Méltóságodat nevezé Megyénk' Kormányára: — mi csuda hogy Méltóságod' meg nyert Kormányzásával alélt szívünk feldobog, 's örömünk illy' Királyi Kegyelemből, mint legtisztább forrásból hódoló hálával — buzdúlva annál határtalanabb, mivel itt egyszer'smind szívünknek szenvedelmes gerjedelmei — Hazafiúi 's Polgári kedves kötelesség' hevétől is melengetve — a' legnemesebb célra — köz kihatású érdekre — irányozottak!?

Igy lelkesedve is azomban, 's visszatekintve azon magas Lelküek' Nagy Nevének érdemkoszorús gyöngy sorára is, kik a' Török vad erő' megtöretése után királyi Kegyelem által a' Magyar Ég' első rendű Fényei közül mintegy kiszemelve Megyénket — a' többekkel együtt szinte eltíprottat — boldogító kormányzásuk alatt gyarapodásra vergődhetni segítették, — nem fojthatjuk el bús emlékezetét közelebbi szomorú elválásunknak egy olly' felejthetlen Kormányzónktól *) kinek — ha bár mostani reménytelen közöttünk megjelenté örömünket örömmel tetézi is: — még is Kormányzói Székéről lett távoztával boldogságunk tetőfokáról vissza hanyatlásunkban — a' következett igtatási öröminnepen is könyes szemekkel jelenénk meg.

Alig derüle ugyan is fel valahára Csongrád' legtisztábban mosolygó Ege egyszer, 's alig juthatánk — mi boldogabbak — hantjaik alatt rég' nyugvó Atyáink által századok' lefolyta alatt szív-epedve várt öröm' éldeletéhez: midőn a'

*) Nagy Károlyi Gróf Károlyi Lajos Úr Ó Méltóságtól. —

nyílt tavasz' gazdag kellemeim legfénylőbb Napunkat már is elborúlva 's letüntében — a' néma panasz' — szívbe zárkóztan — emésztőbb fájdalom' érzésével keseregni kénytelenítettünk!

E' bánatunkat, melly a' vissza sóhajtozás' ki nem elégíthető örömeiben hijjában keresett megnyugvást, jóltévő enyhítéssel mérséklé ugyan Méltóságos Királyi Tanácsos 's arany Kulcsos Tajnai Tajnay János Úrnak közben jött lelkes kormányzása, ki egy terjedtséges, és a' szó' teljes értelmében Nagy Megyében viselt több rendbeli — utóbb Al Ispáni-Hivatalból lépvén Megyénk' Fő Ispán Helyettesi székébe, bőven szerzett tapasztalásánál, Megyénk virágzására fel szánt buzgó gondoskodásánál fáradhatlan munkásságánál, egészségét vagyónát nem kímélő áldozatinál fogva — és főkép', hogy férfias erővel folytatott Kormányzásában Elnöki Jógával tekintetével — minden dagályosság nélkül — a' köz érdekeket Igazakat — ezeknek csorbitása nélkül — mesteri bölcsességgel egyeztetni értette, — 's hogy méltó magasztalására egy szóval mindent megmondjunk — igazságos voltával — mindnyájunk' Tiszteletét — minden fészességet kizáró nyájas lebecsátkozásával, 's jótéteményekben gyönyörködő szíves indulatával pedig — szeretetünket is örököltette; — ezt megvallani az illendőségen kívül hálás érzésünk is parancsolja, 's kinek megilletődött szívvel forró köszönetünket mondván, igaz magyar szívvel kívánjuk: vezérelje a' mennyei gondviselés' jutalmazó karja érdeméhez képest emelkedő disz-pályáján! — de kinek — 19. Holnapra sem telt — bár lekötelező-kormányzása rövidebb vala, minthogy szemünk' bút ömlesztő könyeit elszáráthatta volna.

Méltóságodnak lön kedvező sorsunktól — mindig sajnós veszteségünk' teljes kipótlása, 's könyeink' letörlése fentartva!

A' lankadhatásra el nem fajulhatott lelkes köz érzés kikéré 's meg is nyere szíve' nagy Tárgyának képrajzát — diszére e' Megye' tanácskozási Teremének, — hogy a' tiszta erkölcs' erényes nagy Fijának — nem épen képzetben — láthatásából — emelkedjék a' köz lélek, 's hogy a' dicsó Hazafi' erényének Vezérfákjául elől fenlobogásánál, — míg a' Magyar, Királya' Hona' Ősi szabadsága' szeretetében találja boldogságát, — mind a' jelen, mind az utó kor — annak — dicsóító Példakint — követésére — hathatósan — ébresztessék!

Egy tekintet! — egy engesztelődző pillantat e' nagy jelentőségű Arczképre! — ennek erőteljes kifejezései az erényt — maga tiszta valóságában — tükrüztetvén: — önként Méltóságodra fordúlnak — Tisztelettel — szemünk — ezek a'

belső érzés' szíánélküles — néma — de érthető — tolmácsai, előre is magyarázván kettőztetett örömünket, 's azt — mennyire legyünk meggyőződve, mikép Méltóságod, mint a' Tisztelt szeretett Példázottnak Testvére azzal nem csak a' szerencse' földi javaiban, hanem minden magas tulajdonokban is, — mellyek csak embert nemesíthetnek, bőv mértékben — rokonilag - osztozott légyen, — eleven színben sűgározatván.

„Egész Nemzetre fényt vonnak egygyes férfiu' örökhirre méltó tettei, — 's boldog az a' Nemzet, mellynek csak egy Nagy embert is adának minden életkorban a' Végzetek^{cs}. —

Meszsze sötét Századokban, hova a' Történeti Évrajzok' fákjáji nem eléggé világítanak, — még a' magyar Nevet is megelőző időben — a' később ide költözött 108. Nemzetség' egyikéből — már a' Tanais' partján nevezetesen fen volt Koplón Nemzetségből veszi eredetét — az idő' előmentével nagyobbá híresebbé, majd fényesebbé, később pedig Honunkban egyik legvirágzóbbá lett — Nagy Károlyi Grófi Ág, mellynek — ha szent tisztelettel telve — feltárjuk gyengéden az ó régiségek' szekrényeit! — „a' valóságos Magyar legrégebb Fő Nemes Házak között — a' Nemzeti Pantheon' belsőjében — Nevét 's Czimerét — sok századokon keresztül felfüggesztve — könnyen feltalálhatjuk, és elhunyt Tagjainak — bár beomladozott - Sirjaik' Ormóin — a' Haza Geniusának könyeit fel nem száradva — szemlélhetjük^{cs}.

Hány örök 's borostyánnal koszorúzva emelendő emléket érdemelt Tagjai gyarapíták 's tetéztén tetézők — a' vérrel szereztetni segített Haza' javát, 's ön Nemzetségük' diszét e' régi — tős — gyökeres-nagy fényű — Ágból? — tudva vannak ugyan a' Magyar Nemzet előtt, diszlenek azokkal az Évkönyvek, számos-sabbak is, mint-hogy e' helyen 's ez időben — én gyenge — előszámlálva — érdemlett fényben — lerajzolhatnám: — a' Dicsőültek emlékének azomban némi megemléttéssel áldozni, a' tetteik' hasznában részesülő hálás maradék' tisztelkedése még is megkívánja. —

Jeles volt már 'Sigmond Császár' 's Király' idejében élt Bertalan, ki a' pártoskodások által meghasonlott Országban — Királyjához hív, annak külföldi utazásaiban követője, több követségek' pontos teljesítése által 'Sigmond' Királyi Kegyelmeben részesült.

László, a' gyász emlékezetű 1526-dikban Móhácsi Vérmezőn nagy részint elhullott Szathmár Megyei Banderium' Vezére volt. — Ennek fija szinte —

László, 'Susanna Leánya által — a' Vallásbeli akkori szerfeletti buzgolkodás miatt nem egyformán dicsért, de köz ítélet szerint nagy Vitéz 's Erdélyi Fejedelelem — Iktari Gróf Bethlen Gaborral — Nemzetségét vérségi öszve kötetésbe hozta.

Testvérének Péternek pedig Mihály fijától származott ugyan csak Mihály nevű Unokája, a' Nagy Pázmán Péter' kedveltje, Királyi Fő Asztalnok, 's Szathmár Megyei Fő Ispán — a' szabad Zászlósi czímet is megnyerte.

Ezen Mihálynak első szülöttje Báró Kárelyi Ádámnak hasonlólú Szathmár Megyei Fő Ispánnak, és a' Szathmári Vár' Fő Kapitányának örökös nélkül 1661-dikben történt halála után —

Kisebb korú Fija László: — a' legborzasztóbb időben, milyen valaha e' sokat szenvedett szép Hazára terhesült — a' maig is rettenetes nevű Caraffának — ennek a' legjámorabb Király' megbizásával vissza élve — a' Magyar vér 's vagyon után egyaránt esengő — tigris inkább mint embernek — az Eperjesi vérfördő' átkozatos szerzőjének 's még szenvedelmesb eszközlőjének — böszültsége mellett, 's annyi más Ország-Nagyoknak ingadozása közben is szikla szilárd hívsége — mint tűz próbát kiállott arany — még fényesebben tündökölvén: — egy részről, mint a' Szathmári Erősség' Fő Kapitánya, a' Pártosoktól 's Törököktől jószágainak elpusztításával üldöztetve, — más részről a' kérlelhetlen halál által Báró 'Sennyey Er'sébettől született 20 Magzatinak — ezek közül Mihály fija Szathmár alatt a' Tököly' pártosai ellen harczolva — István pedig Nagy Várad' szerentsétlenül próbált visszafoglalása közben — vérmezőn végezvén földi vitéz pályájakat, — egyetlen egyen kívül el ragadásával — szomorítva — Leopold Császár 's Király által Szathmári Fő Ispánsággal vigasztaltatott, 's Gróf Nádasdy Ferencz hívtelennek gyász vége után ennek Abauj Megyei Jóságáival megajándékoztatott. — Megérte azon örömet is, hogy ön maga igtatná — leköszönése után — Fő Ispáni Székébe életben maradt egy fijat —

Sándort, — a' Polgári 's Hadi pályán egyaránt nagyot, Nemzetségéből első Grófot, és ennek Megyénkbe is — a' jelennek 's jövődőségnek égi áldás-ként boldogítására! — ált plántálóját, — kinek mennyivel tartozzék a' szebb napokra viradott Hazá, ha egyéb érdemeit elhalgatnók is — csak a' Hont 8 Évig dülta pártos Háború' lecsendesítését említve? minek dicsősége épen e' — méltatlan megbántatását — Hona' javáért — Nemesen feledni tudta Jelest illeti: hozzá vetőleg csak az számíthatja ki, ki a' külsőnél mindig dühöngőbb belső polgári haddal együtt járó iszonyokat miségükben ismeri. De hogy egész életét a' köz Ügynek szentelte: nyilván tanúsítja az, hogy a' Hazának felső részébe becsapott Tatóroknak két izbeni ki üzések mellett, egy egész lovas Ezredet tulajdon költségén állítván, a'hoz egyetlen egy örökösét alkalmaztatni sem kételkedett, — Templomokat, Szerzetes Házakat, Iskolákat, Kórházakat építtetett, gyárokat állított, — 's úgy élvén, mint több Fényes Hivatalokkal ékesített Magyar Hős, tisztos elaggott korában — mint buzgó Keresztén — szenderült ált jobb életre.

Mit e' Dicsóult, Fejedelme 's Hona' iránt buzgó kebellet létre hozott; — nem kevésbé ápolta nevelte, és sikerítette fija —

Ferencz, ki a' harc síkon életét feláldozni kész Vitéz, a' béke' csendes ülében pedig a' Szelíd Mú'sáknak barátja — mint szinte Szathmári Fő Ispán, Fő Vezéri Helytartó, a' Tiszántúli Kerület' Kormányzó Vezere, a' Hét Személyű Tábla' Köz Birója, Belső Titkos Tanácsos, 's Királyi Fő Asztalnok Mester — kitűnő érdemeket szerzett. — De Szent illetődéssel közeledek Ferencznek egy Szülöttjéhez — a' halhatatlan emlékezetben élendő —

Antalhoz — e'hez a' Magyar Atticushoz, az emberiség' Díszéhez szinte úgy, mint Hazája Öröméhez, 's nagy Nemzetsége' örök Fényéhez, kinek — ha a' vaskemény Fatum engedé — most is élnie kellenék, — ki — virágzó Házának egyetlen egy örököse lévén is, — Atyjai nyomdokait követve, már igen fiatal korában hasonlóan kardot kötött, míg nem az érdemeket becsülni tudta Nagy Királyunk Mária Theresia által — a' Burkus háborúban vett — bajnok lelkét jelelte — Sebbel — ne hogy benne — az egyetlen egyben — annyi nagy, mit jeles tulajdoni reménylettek — a' had' kétes pályáján szerencsétessék — vissza tartóztatva, a' Felsőg' figyelmét annyira magára vonta, érdemeit érdemekkel úgy tetézte, hogy az egyik Királyi Jutalom is a' másikat nyomban követné. Így a' Mária Theresia Jeles Rendjének Vitéz Címjével ékesítette, majd Atyja' helyébe Szathmár' Fő Ispányává, 'Hazánk' Arcopagusának a' Hét Személyű Fő Táblá-

nak Köz Bírójává, Belső Titkos Tanácsossá, Királyi Fő Asztalnökká, Fő Hadi Tár Mesterré — a' Nemzeti hívség — alkotta Magyar Nemes Test örző Sereg' Kapitányává neveztetett, — 's végre a' legjelesebb — Arany Gyapjú Renddel díszesített. — Milly szép — e' halmozott különböztető érdem — jelekhez — Templomok' Iskolák' Tanítók' gyarapítására buzgó lélekkel tett áldozataiért — Árvák' Özvegyek' — és különösen a' terjedt birtokaiban olly édes — 's az örökségükből kiüzte viszontagságokat feledtető — megnyugvást talált szegényebb sorsú Nemességnek — gyámolítására — nyújtott segedelmeiért — engedéseiért — köz áldás szentelte azon mindennél díszesb zöldellő koszorút tudunk melly — hála könyekkel áztatva — soha — el — nem — hervadand! — soha — — soha — el — nem hervadand!?

Méltóságod' idvezült Édes Atyjában Gróf Károlyi Józsefben — a' mindenkor 's mindenben Lelkes Antalnak egyetlen egy — méltó Örökösében — mint már Szathmár Megyei Fő Ispánban, és a' felkelt Nemes Sereg' két izbeni Vezérében — mennyi Nagy 's dicső vala a' könyörületlen halál által — annak zsenge férfi korában — elragadva? — ki — a' szép kezdetet — annyi kelendőnek magvát — koráni végével — méltó sóhajok között — öszve hasonlítja: — könnyen kitálthatja. —

Béke' Angyala lengjen, 's Áldás harmatozzék a' Dicsőült Nagy Lelkűek' földi részeitet takaró Sírboltok' mohosulásain!!!

A' Magyar Nemzeti nagy Testben olly' tősen meg gyökeredzett — majd egy egész Század lefolyta alatt csak egyetlen egy Szálon függött — Fényes Nemzetségnek — Hazánkban közöttünk virágzó — 3 Sarjadékában — megismerjük — az egyedül boldogító Erény' Fijainak — Dicső Unokáit, — 's azon Magyar emlék szónak, hogy: Nagyoktól csak Nagyok származhatnak: — élő — bizonyos — példáit találjuk.

Mert ha bár a' mai történetek hasonlíthatók egy Festéshez, mellyet a' néző csak távolabb álltában foghat valódi minémiségben fel: — még is — kímélve a' Szerénységet is — bizvást állíthatjuk: mikép a' Dicsőültek' Nagy — Tulajdonikkal — általam csak töredékesen elszavalt Tetteiknek fonala — 3 ágra oszolva is — nem gyengülve — jutott légyen — a' 3 dicső Testvérnek — örökségébe.

A' Tanulmányokat jelesen végezve, mívelt lélekkel 's nemesített akarattal — magok tudósak, innen a' Tudósaknak — ezeknek a' köz világosodás' terjesztő Napjainak — barátjai lévén: — nincs olly' Honi köz Intézet, hol a' Haza,

javát, Nemzet 's Fejedelem' dicsőségét, a' Magyar Név' tekintetét, többnyire mint alapító — Honfiakat lelkesítő, követésre buzdító, vagy mint tetemes áldozatokkal előmozdító, emelő, és öregbítő — 's nincs olly' természeti csapás, hol mint segedelmezve enyhítő — ne fénylenék a' Károlyi Grófi Név; — és Hősi Vérből vévén az egyaránt erényes 3 Testvér származását: kettő közülök nem hagyá — a' Vitézkedők' Ezredében — próbálatlan — a' Magyar Nemesség' szép kötelességéhez tartozó — Katonai pályát is.

Igy idyezlé a' hálás Haza — ez a' köz Édes Anya — a' Hadak közül vissza térte után — majd a' Polgári szelíd életben nem kevésb érdemmel boldogítandó Nagy Fiját Méltóságodban! — Melly Szív — 's lélek — emelő itt hálával említhetni azon nagyszerű áldozatot, mellyet Méltóságod a' Hazának — a' tudományosodni óhajtozottnak — Oltárára Nagylelkűleg tett, 's mellyhez hasonlót Történeteink alig — tárgyára, sikerére, következéseire tekintve pedig — vele mérközhető — nem mutathatnak. — Egyik első rendű Alapítója lévén a' Magyar Tudós Társaságnak, mennyire segéllé a' Nemzetnek — ennek az annyi viszontagsággal küzdve, 's a' Napnyúgotiaknak mentésére elő — Védfalúl szolgálva — sokban elmaradottnak — a' külsők' kiméletlen — nem érdemlett — gyakran illetlen gúny nyilai ellen egyszer'smind fedve — férűasadó korát hajnallani? — Említsem é a' szint olly' költséges, mint nem mindenkor veszedelem nélkül folytathattott meszsze utazásait? — azt, mellyet föld — gömbünk' azon távol részébe tőn Méltóságod, hol a' csecsemő emberiséget maga a' szülő Természet dajkálta! — hogy ott — az oda el nem jutott — néha túlságos — pallérozás által még el nem ferdített eredetiségeket — úgy, mint a' Természet' utánozhatlan műhelyéből ki kerültek, — ön mivoltukban vizsgálhassa; vagy — mellyeket a' Classicus Görög földön — az örök emlékből élendő Solon', Demosthenes', Perikles', — hát még Leonidás'! Hazájában — az emberiség kifejlődésének legfénylőbb néző piarczán — 's a' miveltés' más Országokban — végzett — hogy a' tapasztalás' útján szedett jó növényeket Hazai földjébe áltültetvén — meghonosíthassa? — vagy végre — azon szinte nevezetes válatatát, mellynél fogva mint Nemes Szathmár Megye' Követje az 1830-dik Évi Ország — Gyűlésen jeleskedett?

Említtem igen is! — említtem én ezeket: mert — hálátlanság' undok bűne nélkül el sem halgathatnám, 's mert be vannak ezeknek emlékezetek vésve minden Magyar Szívbe; de bővebb rajzolgatásába Méltóságod' érdemeinek, mellyeknek a' felolvastatott Felsőleges Adomány Levél — az élő Törvény Czikk mellett —

örök időre szolgálandólag — leghitelesb hirdetője — botsátkozni nem bátorkodom tartván — és méltán tartván, nehogy — a' boldog középszerüségtől is meszsze maradt gyengeségem' ecsete — a' nagy fényűeket — homályal borítsa, — egyébkint is — az illy' ritkább érdemek' magasztalása — a' maradékot is illetvén; — azt azomban nyilván — bátran — 's hangosan kimondanom mostani — erőtlentre ugyan, de még is reám bizott — Szónoki tiszttem parancsolja: mikép azon közérzésben, mellyel a' Haza forrón karolja körül Méltóságodat, ezen Megye' Rendei szívük szerint részt vesznek, 's hogy most tiszteletöket és Kormányzó Székükbe emeltetéséből származott örömeiket kettőztetve Méltóságod előtt kijelenthetik: ezzel szívbéli adójukat rován le: örömük' okai szaporodtanak.

Őszvefoglalva egyesítvén magában Méltóságod a' Lélek' 's Szív' — sőt — miért halgatnám el? miknek az ősz Régiség — mint nagy jelentésűeknek — áldozat — oltárokat emelt — a' Gratiáknak is — hódító minden magas tulajdonit, mellyekkel nagy Eleire is újabb fényt 's dicsőséget lövellett: ha tökéljeinek, Hazafiúi indulatainak csudálása mellett — nem csak Megyénkbeli terjedelmes birtokainál fogva — alkotmányilag hanem jobbagyai iránti Természeti atyáskodásával, e' mellett szerénységével, szíveket vonzó nyájasságával — szellemileg is — Megyénkbelinek 's hozzánk tartozónak tisztelénk: — melly elragadtatással érezzük most, — mikép ezentúl főkép Mienknek — Magunkénak vallhatván, — Tisztelt szeretett Testvérének — senki más — mint ön Méltóságod által — kipótoltatható helyén — meghozta az óhajtott vigasztalást? — innen az a' községes derűtség, 's minden arczon előmlő vidorság! — és a' már boldog jelenben — a' legdúsabb reményekkel gazdag jövőendő mosolyg eleibünk, — 's örömnünk, — szíveink' hála oltarán gyújtott fákjait — nem csilapodhatva éledező lánggal — fen lobogtatja! —

A' legszentebb köteléssel kaptoltatva Méltóságod' Kormányához — ki szíveinket rég' magáévá tevő — fogadja el azon teljes meggyőződésünk mellett, hogy mi Méltóságodban, mint a' legjobb Király' 's Haza egyaránti teljes bizodalmaival — ezzel — ezzel! a' mindeneknél nemesb írigylésre méltó fő érdemjellel díszeskedőben — Nemzeti Jógaink', 's Szabadságaink' Örökdő Pártolóját tisztelhetvén, Kegyelmes Fejedelmünknek — mint az Istenség' földi Felkentjének — Ajándékát — Mennyei Adománynak vesszük, — fogadja el mondom — őszinte Tiszteletünk mellett — azon innepélyes lekötelezésünket 's felajánlásunkat — mi szerint — megdicsőítve érezvén Átala Megyénk' Nevét, melly fényt

Méltóságodtól kölcsönözhetni gyönyörködik, — a' Jobbágyi hívség' — 's Ősi Alkotvány' tántoríthatlan szeretete' útjának követését — a' legkészebb engedelmességgel párosítva — kitüntethetni — nem csak Hazafiúi kedves kötelességünknek, — hanem — Méltóságodban szerzett nagy adósságunk' némileg lefizethetésére — mindig kedvező alkalomnak — 's polgári legnagyobb boldogságunknak is — ismerjük.

Hálára — a' legbuzgóbb hálára — nyílnak itt ajkaink a' Haza' Atyja — a' legjobb Király iránt, ki-tudván, hogy — hol szeretet' édessége köti össze a' szíveket — ott virúl - az egyesület — eszközlötte boldogság — Méltóságodat Megyénknek legnagyobb Áldásúl adá, — 's leborúlva esedezünk a' Menny' föld' Urához, kitől jó a' legfőbb jó, — hogy Felséges Személyét — annyi Millio hív alattvalóinak javára — Felséges Uralkodó Háza' minden Fő Herczegeivel — boldogúl — éltesse! — virágoztassa! ---

Ti pedig — elhunyt Óriási Alakok — Vitéz Koplonok! — kik a' többi kiköltözött Nemzetségekkel egyesülétek — mellyekből a' remek Természetnek egyszerű útján teremtdözött nagy-idom teljes — erős — 's erényes Férfiak — esküvessel — és véreket egy edénybe bocsátva átkot mondának azon elfajzandó' Maradékaikra — azon Nemtelenekre, kik az annyi erővel — suljos munkával — 's annyi vérrel szerzett Hazához — 's ezt — mint a' Fejedelmet is összefoglaló — Óralkotványhoz — valaha — hívtelenek lenni tudnának — Ti Hős Koplonok! — — mondom — kik e' szép Hont mienké lenni — véretek' hullámával segéltétek, — 's kik — a' Nagy Árpád Fő Vezér' Elnöksége alatt — az épen itt — itt! — Megyénkben fekvő hajdan kies Szer' — most pedig — az eldühöngött vad idő' törlesztő nyomain — fájdalom! — már Pusztaszer' — zöld leveles Színjei alatt — 34. napi táborozástok közben — a' Tartományt rendező Szerzésben — a' legdrágább Hagyomány' — legféltőbb kincsünk' Ősi Alkotványunk' — alapjában — tanácsaitokkal résztvevétek! — és ti Gróf Kolonich Ádám! Révay Mihály! Gróf Haller István! Gróf Forgách János! Gróf Pálffy Leopold! — és Gróf Brunszyik Jó'sef — Hazánk' egykor Nagy fényű Csillagai! — 's Csongrád' utóbbi derék Kormányzói! — Ti Dicsőült Nagy Lelkek! tekintsetek — földi salaktól tisztult boldogságtok' Égi fény — lakából — tekintsetek le! — nézzétek! — mikép' emeli Csongrád boldogsága' tetőpontján örömtengerbe merülten — méltó Unokátokat — Utódotokat — Kormányzói Székébe! — nézzétek — ezen szív — lélek indító látványt! — és tegyétek le a' sorsot

osztó Mennyei Felség' 'Sámolyánál Lelkünk' méljéből ki fakadó azon fohászunkat — hogy: Szeretetünk' Nagy Tárgya Fő Ispán Helyettesünk Gróf Károlyi György Úr Ó Méltóságának — Megyénk' diszére virágzására — rokonlelkű Grófi Testvérjeinek — a' Haza' örömeire — és Grófi Családjuknak Magzatjaiknak — a' Nemzet' Nagy Reményeinek — életük — az élet' leg hosszabb határ idejéig — boldogúl — terjedjen!!!

Éljen! Éljenek!!!

Az újult örvendezés' isméti nyájias kitörésének elhangzása után — miután — ezen 's következő napokon is több Tárgyak felvetettek — 's ezek között — az Ország Gyűlés' tartását jövő Sz. Iván Hó' 2-dikára határozó Királyi Kegyelmes levél is felolvastatván — ennek következtében Ország Gyűlési Követ Urak megválasztódtak; — 's részekre kimunkált útasítás is megalapított: — egy időre — érzékenyen bútsút vett Fő Ispán-Helyettes Gróf Úr Ó Méltóságához — Tekintetes Horgosi Kárász Benjámin Rendszerinti Al Ispán Úr — következő szavait intézte:

Méltóságos Gróf!

Fő Ispáni Helytartó Úr!

Végére jutottunk ez alkalommal Hivatalos munkásságunknak; nagy fontosságú Tanácskozásainkat a' köz bizodalom jutalmazta, olly' jeles két férfikkal ajándékozván meg Megyénket Képviseelői minémüségükben, kiknek Felséges Koronás Királyunk, a' Haza' és Nemzet eránti egyenlő tiszta és változhatatlan szeretetükről e' Megye' Rendeinek semmi kétségük; -- öröm teljes kebeliél nyilvánítom én Méltóságodnak, hogy a' köz bizodalom nyert, és pedig nyert Méltó-

ságod' mélyen tisztelt személye eránt, mert tanácskozásaink' folyamatja bémizonyította, mi helyesen tudja Méltóságod a' Tárgyakat fel fogni, és ennek tanúsága is arról győz meg bennünket, hogy Méltóságod' szelíd, bölcs, és egyenes Kormányása alatt bár mi viharos időkben bátran haladhatunk. —

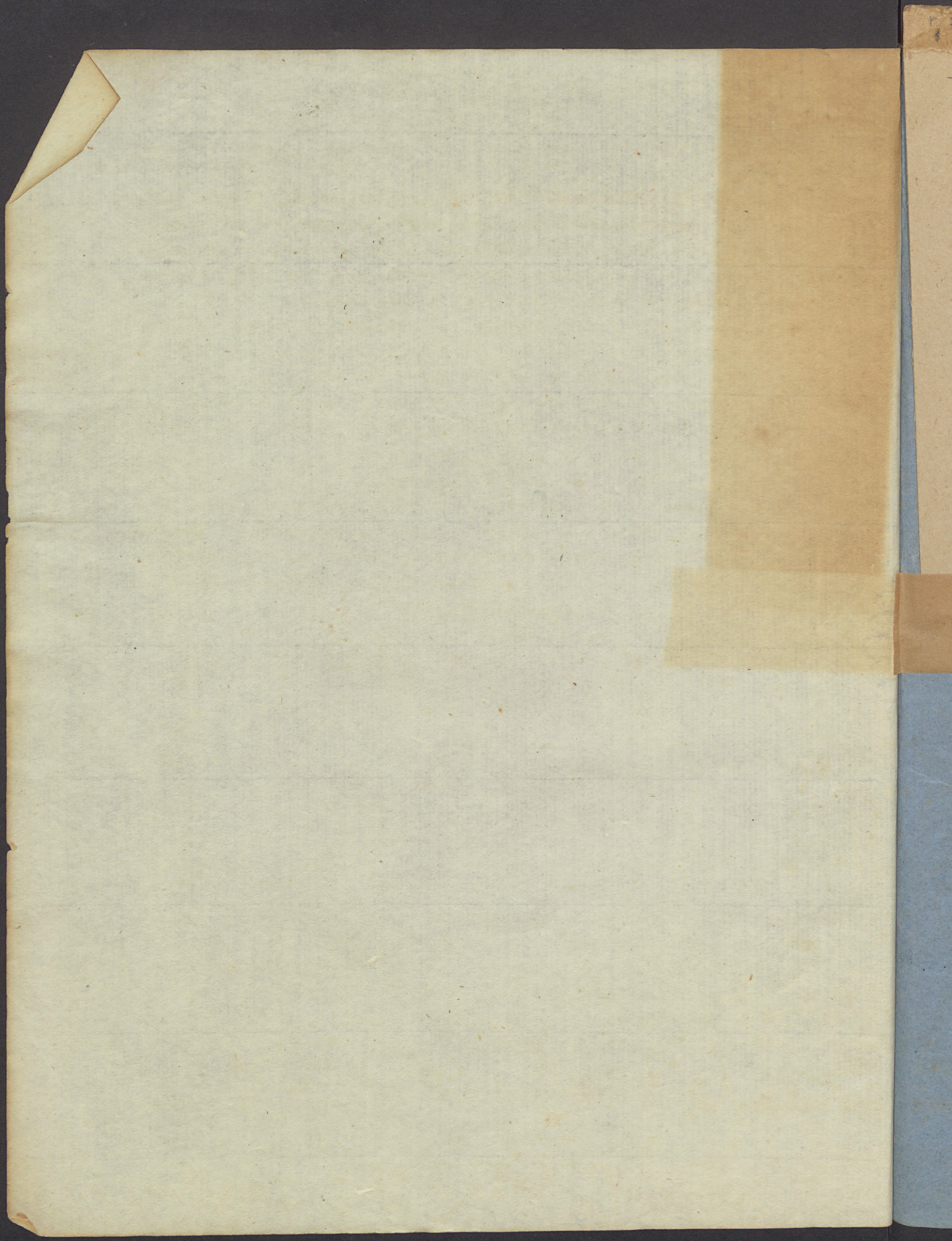
Vegye tehát Méltóságod ez alkalomi elválásunk' pontján fáradozásaiért első hálás köszönetünk mellett őszinte nyilvánításinkat, hogy mi Méltóságodat minden Törvényes kívánataiban egyenes magyar lelkűséggel kívánjuk gyámolítani. — Most pedig főrrón óhajtjuk, hogy a' Mindenható Úr Isten hivattatása' ezéjára szerencsésen vezérelje, és engedje, hogy minél előbb körünkben tisztelhetvén, egy szívvel lélekkel hangoztathassuk: Éljen Méltóságos Kormányzónk!!!!

Melly Beszédnek végződésével — Gróf Úr Ó Méltosága — a' köz Öröm', Tisztelet' és Magasztalás' szavának — egy nagy egészbe öszve olvadott örvendező Éljen! — utánna bocsátódásától kísértetve — hagyván el a' Köz Gyűlési Teremet: — a' Köz Gyűlés is eloszlott.

2

BEBREGENI EGYETEMI KÖNYVTÁR
6409/1937 gyarapodási naplósám.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs and is difficult to decipher due to its low contrast and ghosting.

779115

SZEGEDEN,
NYOMATOTT GRÜNN JÁNOS' BETŰIVEL.